

OPIJUM (29) *sb n*

opijum (28), **opijom** (1); opijum : opijom *FalZioł* (25:1).

-p- (27), -pp- (2).

Pierwsze o prawdopodobnie jasne (tak w o-); opijom z tekstu nie oznaczającego ó.

sg indecl opijum (24). ◇ (lat.) G sg opii (5).

Sł stp, Cn brak, Linde bez cytatu.

lek. Wyszuszony sok mleczny otrzymywany z niedojrzałych makówek i liści maku lekarskiego (*Papaver somniferum L.*); stosowany jako środek nasenny i przeciwbólowy [opium – sok z maku *Mącz 266a*; – *succus ex papavere Calep*; makowy sok – opium *Cn*] (29) : Wilgotne rzeczy czwartego stopnia są iadawite/ vmartwiające/ zaduszające. Iako są bdy á zwłaszcza Grzyby. Opium, Rteć. *FalZioł I [*8]*; OPium iesth niekthore wyłączenie albo wypróżnienie z makowic gdy sie z wierzchu zrifuią á to się fnich łączy *FalZioł I 94d*; Opium iest woniey przeciwney/ ímaku gorzkiego/ á dla wilkiego powietrza rospływa sie/ Ma moc chłodzącą w trzecim stopniu á fużąca [!] w wtorym. *FalZioł I 95a*; Maż wiedzieć iż Opium bywa z łoku czarnego maku zamorskiego. Mak warzony w potrawach takie potrawy czynią śpanie. *FalZioł I 104a*; WEzmi Czynamonu dobrego/ [...] Opium dwanaście ziarek *FalZioł V 24v*; Na podogrę. Wezmi wodki pflinkowey/ rozchodnikowey/ obozga po funcie/ ocztu rożanego z apteki/ iednę vnciją/ hałunu czyście vtłuczonego/ [...] ziarek Opij kielko/ zmieszay śpołem á wczyn plafr. *FalZioł V 93c, *2f, +4b, I 94d, 95a źp, 104a (22)*; Oppium idzie z Adde. *BielKron 455, 455 marg*; á do Oppium/ aż wćieszkiéy przygodzie póydzimy *Oczko 32*.

Wyrażenia: »opijum niconis« (1): Opium tebaicum iest czarnego maku makowicz/ z białego maku opium niconis *FalZioł I 95a*.

»opijum teba(n)icum« = opium z maku lekarskiego (2): Wezmi requies medionie z apteki ieden łot/ opij tebaniczny quinque granorum frumentorum, Caffie lingue/ nafienia maku białego *FalZioł V 99, I 95a*.

Szereg: »opijum a szafran« (1): Możesz k temu czolo namazać oleykiem Fijołkowym/ trofzkę włożywłzy do niego Opium/ á szafranu tłuczonego. *FalZioł V 42*.

AW